

TÉZISEK EGY ÚJ NEMZETESZMÉNY MEGTEREMTÉSÉHEZ

HÓDI SÁNDOR

I. A NEMZETSTRUKTÚRA ELEMZÉSE

1. A nemzettudat állapota

A nemzeti tudat az emberek állásfoglalásában, magatartásában nyilvánul meg: közös igényekben, törekvésekben, célkitűzésekben. Ha ezek a közös igények és törekvések hiányoznak, ha a nemzeti érdekek nem fogalmazódnak meg világos és határozott célkitűzésekben, az adott népesség nem tekinthető nemzeti közösségnek. Az a meghatározás tehát, hogy magyar az, aki annak mondja magát,

önmagában véve nem elegendő. A nemzethez tartozás *közösségi sorsvállalást* jelent. A magyarság esetében ez a magyar nyelv tudatos ápolását, a szokások és hagyományok őrzését, a történelmi múlt vállalását, és legfőképpen a magyarság erősödésére, gyarapodására, boldogulására irányuló törekvést. Természetesen ez így van más nemzetek esetében is.

Ebben a vonatkozásban nemzeti tudatában súlyosan károsodott nép a magyar. Vannak, akik ezt a károsodást a magyar nép történelmével magyarázzák, mondván, hogy a magyarok ötszáz év óta mást sem csinálnak, csak szolgálnak, raboskodnak, különböző túléléstechnikákkal próbálkoznak. Közös fellépés helyett, ki-ki a maga módján.

Mások az ország trianoni feldarabolásával, az elszenvedett iszonyú sérelmekkel magyarázzák a magyarság önazonossági és önértékelési bizonytalanságát. Azzal a nagyhatalmi önkénnyel, amelynek következtében, teljesen jogtalanul, a magyarok millióit dobták oda rabszolgaságba idegen elnyomás alá. Megsebzett igazságérzete miatt a nemzet máig nem tudta feldolgozni ezt az elszenvedett traumát.

Ezek a meglátások bizonyára sok igazságot tartalmaznak, de nem helyettesíthetik az önazonosság, a nemzeti érzés- és tudatvilág tudományos vizsgálatát. A magyar önismeretet, a magyar állami és nemzeti stratégia kidolgozását tudományos alapokra kell helyezni. Ebből a szempontból súlyos mulasztás terheli a Magyar Tudományos Akadémiát.

2. Az értékek és az önazonosság válsága

Az identitás, az önazonosság az elmúlt néhány évtized alatt a lélektan és a társadalomtudományok egyik kulcsfogalmává, leggyakrabban vizsgált kategóriájává vált. Nem véletlenül. Korunkban az egyéni viselkedésbe beépülő társadalmi szabályok és elvárások, életcélok, az értékrend és a morális elvek válságának vagyunk tanúi, ami gyakran önazonossági és önértékelési zavarokban ölt formát.

Az önazonosság, így a nemzeti önazonosság is szorosan összefügg az ember értékválasztásával és életének távlati céljaival. Attól függően, hogy az ember egy morális univerzumban, például a nemzetben, vagy általában „a világban” próbálja elhelyezni önmagát, merőben más lesz a viszonya társas környezetéhez, annak elvárásaihoz, önnön múltjához és jövőjéhez egyaránt.

Az egyének atomizálódása, a társadalmi kötelekellak fellazulása következtében a személyiség sokszor képtelen a köteleességvállalásra, a nemzettel

való morális azonosulásra. Nem érzi át, hogy részese egy közösségnek, és annak a történelmi folyamatnak, amely éppen közössége révén meghatározza létének a határait.

Az egyén megteheti, hogy saját érdekeinek megfelelően cselekszik, és azokat más értékszempontok fölé helyezi. Még az is lehet, hogy az így létrejövő általános én-identitás elvont filozófiai értelemben többet jelent, mint a nemzeti, a nemi vagy a szakmai identitás, ezzel együtt azonban a „többlet” mégis önértékelési zavarral, a személyiség képlékennyé válásával, a szociális kategóriák értékvesztésével jár együtt.

Ez a folyamat oda vezethet, hogy pusztán kényelmi szempontok, a személyiség önimádata miatt a társadalmi értékek elvesztik értékjellegüket. A nemzet megszűnik konszenzuson alapuló közösség lenni, a személyiség szintjén pedig állandósul az önértékelési zavar és a „Ki vagyok én?” dilemmája. A személyiséget integráló közösségek megszűnése, és itt a nemzetre gondolunk elsősorban, a személyen kívüli értékforrások összeroppanása vagy szerepük csökkenése, úgy tűnik, hogy a XX. század második felében bekövetkezett történelmi-társadalmi fejlemények következménye. Sokan ezt, a pszichoanalízis talaján állva, pozitív fejleményként értékelik, az „emberi természet” felszabadulásának, kiteljesedésének tekintik. Mások ezzel a beállítódással homlokegyenest ellentétes nézetet vallanak, köztük jómagam is.

Az értelmes emberi élet ugyanis nem függetleníthető a személyiséget integráló közösségektől, a vele járó morális kötelezettségektől, a közös emberi céloktól és fellépésektől. Integráló közösségek és morális kötelezettségek nélkül hiányoznak az együttműködés és egymás megértésének a támpontjai. Egymás megértése és közös fellépés nélkül pedig az ember nem tud rendelkezni sem önnön sorsa, sem az általa teremtett világ felett. A nemzeti önazonosság zavara az egyén és a közösség viszonyának ezt a válságát jeleníti meg. A korszerű nemzettudat kimunkálása hozzájárulhat ennek a válságnak a megoldásához, s vele a magyarság önazonosságának és önértékelésének a helyreállításához.

3. A végzetesség-érzés

A XX. század második felében bekövetkezett történelmi-társadalmi fejlemények következtében korunk emberére az individuális érdekérvényesítő magatartás jellemző. Az anyagi javak, a hedonisztikus életvitel

felértékelődtek: a kényelem, a jólét, a gondoktól mentes élet, a fényűzés utáni vágy foglalták el a legfőbb értékek helyét. Ez az önző magatartás közömbös a közügyek, a nemzet, a magyarság irányában, mint ahogyan érzéketlen a szellemi javak, az eszmények, a történelmi múlt és fenyegető jövő iránt.

A tartós és „örök” értékeknek az a rendje, amely korábban fenntartotta a magyarságot, sőt növekedését biztosította, már a század húszas éveiben fölbillent, megbomlott. Az új életideál, az elvakult önzés és felhalmozótevékenység romboló és pusztító erővé vált, ami gazdasági jólét, kényelem és gondtalan élet helyett morális és egzisztenciális válságba sodorta a magyarságot, aminek egyik tünete az önazonosság válsága.

Az önazonosság válsága azt jelenti, hogy az ember hovatarozásában, az élethelyzet társadalmi visszasugárzásában és előrevetülésében alapvető bizonytalanság, zavar támad. Hogy az önminősítés alapjául szolgáló társadalmi szerkezetben szorongató vákuumhelyzet lépett fel, ami miatt a személyiség folytonosságélménye megszakadt, úgy érzi magát, mintha a végzet fenyegetné, mindenütt az leselkedne rá. Ez a végzetesség-érzet mint az emberi tudat állandó nyugtalansága, felajzottsága, feszültsége csaknem a magyarság egészére vonatkozóan észrevételezhető.

Elvesztve társadalmi életének koordinátáit, az emberek sokasága azt érzi, hogy a végére jutott lehetőségeinek, hogy egyénileg már nem képes boldogulni, nem képes egzisztenciális gondjaival megbirkózni.

A társadalom politikai berendezkedésének összeomlása tovább mélyítette ezt a végzetesség-érzést, még zavarosabbá, még problematikusabbá vált a társadalom struktúrája, s vele az emberek társadalmi és szellemi életének értékrendje.

4. Az új lét-modell szükségessége

Ez a magyarságot megrázó, végzetesség-érzésben megfogalmazódó krízis a nemzet további sorsának alakulását illetően döntő jelentőségű lehet. A krízis kibontakozása, felszínre törése ugyanis olyan lelki gátakat szakíthat át, amelyek eddig megakadályozták az embereket abban, hogy igazán megismerhessék és vállalhassák önmagukat. Olyan folyamatok indulhatnak be, amelyek megmutatják, hogy az élet úgy, ahogyan eddig zajlott, folytathatatlan számukra.

A krízist átélő személy megvilágosodása új megoldáskereséshez, a társas viszonyok átrendeződéséhez, a gondolkodásmód radikális megváltozásához, tudományos kifejezéssel szólva – paradigmaváltáshoz vezethet.

A paradigmaváltás, más szóval az új szinten létrejövő nemzeti konszenzus megteremtése nem könnyű feladat. Az egyén nehezen akarja régi életformáját, kötődéseit, értékeit feladni, de a társadalmi struktúra is ellenáll a változásnak, mivel az politikai, gazdasági és morális konzekvenciákkal jár együtt. Emiatt a krízis kimenetele ellentétes irányt is vehet. Ha az egyéni életvezetés nem tud a nemzet megújulásával egy új szinten egyensúlyba rendeződni, akkor állandósulnak és felerősödnek azok az élet pusztulása szempontjából negatív események, folyamatok, amelyek veszélyeztetik a nemzet fennmaradását.

Minden „végzetszerűség” mellett a krízis az emberi élet normális velejárója. Az egyes társadalmak e téren csak abban különböznek egymástól, hogy krízishelyzetben az önpusztítás mértéke eltérő bennük. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy a magyar kultúra (vagy annak hiánya), a szükséges paradigmaváltás helyett öngyilkos és önpusztító magatartást gerjeszt. Az új létmodellnek változtatni kell ezen az állapoton: új eszméken alapuló nemzeti konszenzussal lehetővé kell tennie a magyarság biológiai, gazdasági és szellemi gyarapodását.

Az új létmodellt arra kell alapozni, hogy a Kárpát-medence magyarsága a szétszabdaltság ellenére háromnegyed évszázad után is egy sorsközösséget alkot. A magyarság sorskérdése, hogy a területi szétszabdaltság, a mestersegesen létrehozott határok ellenére egységes nemzetként kezelje magát. Ilyen szempontból minden, ami a megosztottság vagy a nemzeti önazonosság feladását szolgálja, szemben áll a magyarság alapvető érdekeivel.

A korszerűség szellemében, a szubszidiaritás elvén új nemzetstruktúrát kell létrehozni, amely szellemi, gazdasági és kulturális téren egyesíti a szétszabdalt állapotban lévő, politikailag autonóm nemzetrészeket.

II. AZ ÚJ NEMZETFOGALOM KIMUNKÁLÁSA

1. A nemzeti tudatromboló tényezők

Az általános elidegenedési folyamaton kívül, a szellemi krízis, a morális, társadalmi értékek és eszmények leértékelődése mellett vannak más folyamatok is, amelyek rombolóan hatnak a nemzetstruktúrára és a nemzeti tudatra.

Mivel a nemzeti érzés- és tudatvilág gyökerei a gazdasági és politikai viszonyokban ragadhatók meg elsősorban, a nemzeti identitás mai problémáit is ezek a viszonyok hordozzák. Olyannyira így van ez, hogy a nemzeti identitás zavarai voltaképpen az uralkodó politikai akarat által leszűkített és manipulált helyzetértékelésből, ha úgy tetszik, „párthatározatokból” fakadnak.

A kommunizmus évtizedei alatt a politikai propaganda a tömegkommunikáció csatornáin keresztül azt akarta elhitetni, hogy a nemzet elavult történelmi képződmény, ami át kell hogy adja helyét egy átfogóbb, „haladóbb” önazonossági kategóriának, a proletár internacionalizmusnak. Ma ismét a „korszerűség” jegyében, a liberális kozmopolitizmus az, ami rombolóan hat a nemzeti érzésvilágra és a nemzeti tudatra.

2. Mi az identitás?

Az identitás vagy önazonosság – pszichológiai szempontból véve – olyan lelki képződmény, ami alapján az egyén meghatározza másokhoz való viszonyát, és amely révén a változó helyzetek, körülmények ellenére megőrzi személyiségének állandóságát. Társadalmi szempontból nézve viszont az identitás normákhoz kötött magatartásmódot jelent, sajátos értékrendet és beállítódást, ami mindig valamilyen viselkedésre, magatartásra kötelez. Az ember a személyi szabadság jogán vállalhatja, hogy nemzeti közössége kívánalmainak megfelelően él, de megteheti azt is, hogy olyan viselkedést tanúsít, ami azzal nem fér össze. Ez az „elhajlás” néha kielégületlenül maradt szükségletek, másszor előnyösebbnek tűnő új vonatkoztatási, „önbesorolási” lehetőségek hatására jön létre, ami pszichológiai szempontból személyi következetlenség, társadalmi szempontból pedig a „hűtlenség” látszatát kelti. Ezen a „hűtlenségen” az sem változtat semmit, hogy az egyén esetleg nem ismeri fel önazonosságának és életszerveződésének az adekvát kereteit, mert ezeket a propaganda, mint „történelmileg túlhaladott” kategóriákat, hatékonyan semlegesíti.

Sokféle oka lehet a nemzettudat feladásának, ami politikailag, gazdaságilag, pszichológiailag jól megmagyarázható, morális szempontból azonban nincs mentség rá. Minden ember valamilyen nemzeti közösségbe születik, ami automatikusan bizonyos kötelességekkel és kötöttségekkel jár. Ennélfogva az egyén nem dönthet úgy nemzeti hovatartozásáról,

mintha egyedül állna a világban, mert döntésével nemcsak saját sorsáról határoz, hanem az összes nemzetársáról, akiket „elárul”, ha kivonja magát a harcból, ami rájuk vár.

Annál is inkább így van ez, mert a társadalmi helyzetmeghatározást és személyi önszabályozást szolgáló önazonossági keretek kivétel nélkül különféle szociális és politikai természetű érdekek és konfliktusok kifejeződései, következésképp egyikről sem mondható el, hogy „haladóbb” vagy „korszerűbb” a másiknál, legfeljebb adott körülmények között előnyösebb, hasznosabb az egyén számára, mint a másik.

3. A magyarság helyzet-nem-lelése

A haszonelvűség és az ordas eszmék által megszépített valóságkép gyakran problematikusá teszi az egyének viselkedését. Ha ugyanis az egyén identitása, önazonossága elveszti érzékelhető szociális alapjait, és a külső referenciájának hitelesíthető személyi kereteit, szükségképpen egyfajta skizoid állapot lép fel. Míg kifelé, mások irányában, a „más népekkel” vagy az „emberiséggel” való szoros és teljes egybetartozását hirdető frázisokat ismétli, „befele” magánéletében elveszti bizonyosságát személyi meghatározottságait illetően. Tulajdonképpen megmagyarázhatatlanná válik számára önnön lénye és léte.

Az önazonosságát – és közösségét – veszített személy én-fogalma a visszajelzések elmaradása miatt dezintegrálttá válik. A dezintegrált énképnek viszont súlyos pszichológiai következményei vannak. Amerikában, a szíu indiánok körében figyelték meg, hogy milyen súlyos zavarokat vált ki a csoportidentitás gyengülése, amelynek legszembetűnőbb megnyilvánulása az apátia, ami együtt jár a helyzetmeghatározási, önszabályozási és életszervezési bizonytalansággal. A magyarság elveszettség-érzése, „helyzet-nem-lelése” a nemzeti identitás fokozatos gyengülésével magyarázható.

4. Meddig lehet magyarnak maradni?

Az egyén önazonossága, belső stabilitása csak úgy tartható fenn, ha az a közösség, amelyhez tartozik, megerősíti őt értékrendjében és cselekvő magatartásában. Ez a megerősítő visszajelzés, sajnos, a mai állapotában nem jellemző a magyarságra.

A határon túli magyarság sorsát eldöntő kérdés, bármennyire félünk is annak kimondásától, így hangzik: van-e értelme, és meddig van értelme

megmaradni magyarnak? Az efféle kérdések persze belülről, titokban, egyéni mérlegelés alapján dőlnek el, de generációk sorsát határozzák meg. Kisebbségi körülmények között nemcsak a nemzeti tudaterősítő tényezők hiányáról kell beszélnünk, hanem sok esetben magáról a homogén *anyanyelvi szocializáció hiányáról*, ami egyenes út a nemzettudat feladásához. A természetes magyar települések felmorzsolása, betelepítése, a migráció, a vegyes házasságok szinte megállíthatatlanná teszik ezen az úton a határon túli magyarság asszimilációját.

Ennek a folyamatnak megvan az oka és a maga logikája. A kisebbségek hátrányos helyzete miatt a magyarság vállalása csökkenti az egyén társadalmi presztízsét és önérvényesülési lehetőségét. A többségi anyanyelven való képzés vagy a kevert etnikumú környezet pedig gyakran kifejezetten aláássa a magyar gyerekek önértékelését és önbecsülését.

De van a kisebbségek hátrányos helyzetének egy másik fájdalmas vonatkozása is; mégpedig az anyagi romlás, az egyre növekvő egzisztenciális kiszolgáltatottság és bizonytalanság. A határon túli magyarok kisemmizése, romló anyagi helyzete riasztó példaként áll a fiatalok előtt, akiket ez a távlat nélküli élet és szomorú perspektíva a nemzettel való *ellenazonosulásra* késztet.

A nemzettudat feladásának azonban vannak egyszerű, hétköznapi okai is. Az, hogy az emberek egyszerűen nem vállalják a vele járó kényelmetlenségeket. Nem akarják, hogy nemzeti hovatartozásuk akadályt jelentsen számukra munkájukban vagy karrierjükben. Ebből a szempontból tanulságosak azok a felmérések, amelyek szerint a pozicionált kisebbségi értelmiség gyermekei mutatnak legnagyobb hajlandóságot a vegyesházasságokra és az asszimilációra.

A tudatos magyarságörzés hiánya, a többségi népekhez való idomulás, a gyenge anyanyelvi kötődés, az olvasás hiánya mind-mind a nemzettudat csökkenése irányában hatnak. Amellett nincsenek magyar szellemű iskolák, amelyekben nemzeti elkötelezettségű tanárok taníthatnának. Vagy, ha valaki mégis a nemzeti tudaterősítést próbálja szolgálni az iskolában, az meghurcoltatásnak teszi ki magát, munkahelye elvesztését kockáztatja. Nehezíti a helyzetet, hogy a többségi népek nacionalizmusa miatt a félelem légköre nehezül a határon túli magyarságra. Ahhoz, hogy ma szülőföldjén valaki magyarnak vallja magát, bátorságra van szüksége. Aki viszont nemcsak magyarnak mondja magát, hanem vállalja magyarságát, azaz a magyarság kilátástalan helyzetén tevőlegesen kíván változtatni, az nemcsak bátor, de már-már vakmerő is.

5. Az új nemzeteszme és nemzetstratégia

Minden megaláztatás és fenyegetettség közepette, a magyarság vészterhes, tragikus kifejtet felé haladó korszakában voltak, és ma is vannak, akik a magyar sors minden kínját, terhét vállalva megmaradtak magyarnak. De a körülmények kitermelték a kufárlelkek és a janicsárok hadát is, akik a hatalom kegyeit keresve, a magyarok felé fenyegetve, acsarkodva fordulván keresték helyüket és kenyérüket. Nemcsak az egy pártrendszer idején volt ez így, ma sincs másként. Sajnos gyakran magyarok azok, akik gáncsolják, lejárattják, följelentik a magyar ügyért harcoló nemzettársaikat, akik „éberségükben”, alattomoságukban, agresszivitásukban olykor túltesznek a többségi népek elvakult nacionalistáin.

Nemzeti romantikával, hagyományápolással, az áldozatvállalás mítoszával nem lehet a magyarságtudatot a határon túli magyarság körében fenn tartani. A megmaradásért kemény harcot kell folytatni, és ez így lesz mindaddig, amíg a nemzet mint közös vállalkozás az életvitel szempontjából előnyös, „kedvező befektetéssé” nem válik.

És miért ne válhatna azzá? A munkához való viszonyulása, munkaerkölcse, teljesítménye, minőségigénye, türelme, jogtudata, igazságérzete, mentalitása tekintetében a magyarságnak vitathatatlanul előnye van más népekkel szemben. Ezeket a tulajdonságait, amelyek sokfelé a világon megbecsült emberi értékek, egyszer javára fordíthatja.

Ahhoz azonban, hogy ez megvalósulhasson, hogy a magyarság vállalása – az állam határain belül élők és a határokon kívül rekedt milliók számára egyaránt – kedvezőbb sorssal és gyarapodási esélyekkel kecsegtessen, a magyarságnak új nemzeti stratégiára van szüksége. Olyan stratégiára, amely az egyetemes fejlődési irányoknak megfelelő, jövőbe mutató kollektív szellem alapján maga köré gyűjti a kreatív és demokratikus nemzeti és politikai erőket, abban a törekvésükben, hogy igazságos és tartós megoldást találjanak a magyarság fennmaradására és gyarapodására ebben a térségben.

Az új nemzetstratégiának mindenekelőtt új nemzettudattal és nemzeteszmeével kell párosulnia. Olyan nemzettudattal, amely feltételezi a közösségi felelősségérzet vállalását, a szociális és morális érzékenységet, a nemzethűséget és más népek tiszteletét, a cselekvést és a tevőleges szerepvállalást. Az új nemzeteszmeének pedig tartalmaznia kell az egységes magyarságban való gondolkodást.

Csoóri Sándor ide vonatkozó gondolatait idézve azonban „gyakran kell rádöbbenünk arra, hogy mi, értelmiségiek, »küldetésünktől megittasulva«, felülről akarjuk megváltoztatni az országot, s ehhez a megváltoztatáshoz készülünk átalakítani a rendszert.” Pedig, mint mondja, „épp nekünk kellene – s kellett volna – leginkább tudnunk, hogy eddig még egyetlen rendszer se váltott meg eredménnyel sehol egy népet, mert csakis a magát újjászülő nép képes új rendszert teremteni. Másképp fogalmazva ugyanezt: a történelemben csak abból formálódhat nagy távlatú ügy, amelyben az egész nép, az egész nemzet részt vehet.”

Várható-e ez a nemzeti összefogás a magyarság részéről? A nemzeti kérdés felerősödése, előtérbe kerülése progresszív gazdasági-politikai folyamatokat eredményezhet, amennyiben az elnyomott emberek tömegei nemzeti közösségekbe szerveződve – pontosabban nemzeti közösségüket megszervezve – igyekezzenek szembeszállni más népek elnyomó hegemónista törekvéseivel. A magyarság esetében, amely – határon innen és túl – hosszú évtizedek óta mérhetetlen kizsákmányolásnak van kitéve, régen megérett a helyzet a nemzet újjászerveződésére.

III. A NEMZET ÖSSZETARTOZÁSÁNAK INTÉZMÉNYES FELTÉTELEI ÉS LEHETŐSÉGEI

A határon túli magyarok jogi helyzete intézményi megoldást tesz szükségessé. Ez a megoldás a határon túli magyarság részéről az autonómiák megvalósítását és a Kisebbségi vagy Nemzeti Tanácsok létrehozását jelenti, a Magyar Köztársaság részéről pedig a különböző országokban élő magyarok személyi és jogi autonómiájának a védelmét.

1. Az autonómiák megvalósítása

A határon túli magyar kisebbség, függetlenül létszámától, napjainkra mindenütt eljutott a politikai helyzetfelismerésnek arra a szintjére, hogy autonómiák, *kollektív jogok nélkül nincs esély a megmaradásukra.*

Az autonómia igénye, a kollektív jogbiztonság követelése indokolt és szükségszerű *védekezés a magyar nemzetrészek részéről* az utódállamok nemzetállam-konceptiójára, amely egyébként védtelenné, kiszolgáltatottá teszi őket a magyarüldözéssel, jogfosztással, a társadalmi, gazdasági és politika esélyegyenlőséggel szemben.

Az autonómiatörekvések a magyar *nemzetrészek önvédelmét* jelentik. A védekezés emberi jog, aminek a nemzeti kisebbségek esetében alkotmányos alapot kell adni. Mivel az erre irányuló jogalkotás és alkotmányozás ez idő tájt a többségi népek dühödt nacionalizmusába ütközik, az autonómiák létrehozása erősebb és határozottabb kiállást követel mind a határon túli nemzetrészek, mind pedig a magyar állam részéről.

Mivel a magyar nemzetrészek a pártosodással függő helyzetüknél fogva akár a hatalom részéről, akár külső támogatással egymással szembeállíthatók és kijátszhatóak, az autonómiák létrehozása terén egyik leg-sürgősebb feladat a magyarság *Kisebbségi vagy Nemzeti Tanácsának* a létrehozása belső választásokkal.

Nem várhat a magyarság arra, hogy helyette majd mások rendezik a kisebbségi kérdést. Mivel az autonómiák létrehozása, a kollektív jogbiztonság megteremtése a nemzet további szétporladásának a megakadályozását jelenti, a magyar állam számára ez a feladat kell, hogy legyen a *legfőbb politikai államcél*.

2. A magyar állam szerepe

Mivel a jelenlegi államhatárok létrejöttékor olyan helyzet alakult ki, amelyben a magyar nemzet jelentős része új, idegen államokba került, az autonómia igénye és a kollektív jogbiztonság követelése a határon túli magyar kisebbségek részéről az önvédelem mellett a *nemzetben való gondolkodást* jelenti.

A magyar állam és a magyar alkotmányozás, noha a nemzet egyes részei külső kényszerítő körülmények folytán maradtak kívül az államhatárokon, a nemzet mint szuverén kultúrközösség helyett kizárólag az *állampolgári jogviszonyra épül*. Minthogy minden magyar tagja a magyar nemzetnek, a magyar állam a nemzetben való gondolkodást illetően sajnálatos módon lépéshátrányban van a határon túli kisebbségekkel (azok autonómiatörekvéseivel) szemben.

Annak ellenére, hogy minden harmadik magyar a határokon kívül él, *sem a jogvédelem, sem a képviseleti lehetőség nincs biztosítva* számukra. A határon túli magyarság nincs jelen sem a politikai, sem a köztestületi, sem a civil társadalmi szférában, s amíg ez így van, addig a nemzetről mint szuverén kultúrközösségről ténylegesen nem beszélhetünk.

Ezen a téren az új alkotmánytervezet sem jelent előrelépést. Az új alkot-

mánytervezet I/3. bekezdése, amelynek az utolsó mondata foglalkozik a nemzet egyharmadát kitevő területileg elszakított és kidasztott milliókkal, így hangzik: „*A külpolitikai államcélok mellett kiemelt fontosságú kérdés a határon túli magyarságért való felelősség kinyilvánítása.*” Ennyi, és semmi több. Dicséretes a határon túli magyarságért való felelősség kinyilvánítása, ez azonban önmagában véve nem sokat ér. A Magyar Köztársaság alkotmánya a felelősségérzet kinyilvánítása mellett *konkrét formában rögzítse a különböző országokban élő magyarok személyi és jogi autonómiájának védelmét.* Ezeknek az új alkotmányos rendelkezéseknek az alapján a mindenkori magyar kormánynak kötelessége kell, hogy legyen minden lehetséges eszközzel védeni és oltalmazni a magyar nemzet tagjainak az érdekeit. Ezen túlmenően az új alkotmánynak, amely arra lenne hivatott, hogy helyreállítsa az ezeréves magyar alkotmányosságot, olyan értékeket kell tartalmaznia, amelyek nemcsak a magyar állam függetlenségét jelképezik, hanem a magyar történelem folytonosságát és a *világ magyarságának összetartozását.* Ennek az összetartozásnak, vagyis a világ magyarsága anyaországhoz való kapcsolódásának az országos képviseletben kell érvényesülnie. A magyar országgyűlés hagyományos kéttáblás rendjének biztosításával – *a második kamarában* – a különféle társadalmi szervezetek, egyházak, szakmai érdekképviseletek, tudomány stb. mellett *biztosítani kell a határon túli magyarság képviseletét.*